

A portrait of an elderly man with white hair, wearing a dark suit, a light blue shirt, and a patterned tie. He is looking slightly to the right with a gentle expression. The background is a soft-focus outdoor scene with greenery.

**АНДРІЙ
КУШНІРЕНКО**

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ

ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ТВОРИ

A large, stylized graphic of a musical staff with a treble clef on the left. The staff is filled with various musical notes and rests, rendered in a warm, golden-brown color. The background is a soft, warm gradient.

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

АНДРІЙ КУШНІРЕНКО

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ТВОРИ

Аранжування
Віталія Бондаренка та Інни Мокрогуз

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2023

УДК 785.16(072)
А 65

Друкується за ухвалою вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 13 від 30 жовтня 2023 року)

Рецензенти:

Каплієнко-Ілюк Юлія Володимирівна – доктор мистецтвознавства, доцентка, професорка кафедри музикознавства, композиції та виконавської майстерності навчально-наукового інституту Дніпровської Академії музики

Солтис Ярослав Андрійович – народний артист України, лауреат Обласної літературно-мистецької премії ім. С.Воробкевича, художній керівник Академічного Буковинського ансамблю пісні і танцю ім. А. Кушніренка

А 65 **Андрій Кушніренко.** Любіть Україну. Вокально-інструментальні твори : навч.-метод. посіб. / упор. : В.В. Бондаренко, І.М. Мокрогуз. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2023. 134 с.

Навчальний посібник відповідає програмам основних і вибіркових дисциплін «Інструментальне аранжування», «Читка партитур», «Оркестровий та ансамблевий клас», «Практикум оркестрового та ансамблевого музикування», «Оркестрове диригування», що входять до циклу професійно-орієнтованих компонентів у змісті підготовки здобувачів напряму 025 Музичне мистецтво та 014 Середня освіта Музичне мистецтво. На прикладах оригінальних вокально-інструментальних творів народного артиста України, професора Андрія Кушніренка «Не забути», «Плине кача», «Я щаслива зроду», «Килим», «Веселкові передзвони», «Любіть Україну», кантати «Молюсь за тебе, Україно» здобувачі мають змогу робити порівняльний аналіз музичної вертикалі клавіру, контрапункту, взаємодії інструментів, теситурно-регістрового забарвлення, принципів та прийомів творчого переосмислення.

Для аматорів, професіоналів оркестрового, ансамблевого виконавства, студентів середніх та вищих навчальних закладів, керівників професійних і самодіяльних колективів.

УДК 785.16(072)

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2023 р.

ЗМІСТ"

Передмова. Слово про Митця	4
Творча співпраця з Маестро	6
Той, хто вмів запалити серця.	8
30 ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ	
(муз. А.Кушніренка, сл. В.Сосюри).....	9
40 МОЛЮСЬ ЗА ТЕБЕ, УКРАЇНО	
(кантата сл. і муз. А.Кушніренка).....	48
50 ВЕСЕЛКОВІ ПЕРЕДЗВОНИ	
(муз. А.Кушніренка, сл. В.Вихруща)	80
60 ПЛИНЕ КАЧА	
(буковинська народна пісня).....	88
70 Я ЩАСЛИВА ЗРОДУ	
(муз. А.Кушніренка, сл. І.Кутеня)	93
80 КИЛИМ	
(муз. А.Кушніренка, сл. І.Кутеня)	96
90 У ВИШНЕВОМУ САДУ	
(українська народна пісня в обр. А.Кушніренка)	99
: 0 НЕ ЗАБУТИ	
(муз. А.Кушніренка, сл. В. Григорака).....	101
; 0 МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ	
(українська народна пісня)	109
Методичні рекомендації.....	127"
Рекомендована література.....	130"
Завдання для самостійної роботи	132"

“ ”

У цьому 2023 році будемо відзначати 90-річчя з дня народження народного артиста України, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка, літературно-мистецької премії імені Сидора Воробкевича, члена-кореспондента Академії мистецтв України, члена Національної спілки композиторів України, член Національної всеукраїнської музичної спілки, професора кафедри музики Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича А.М. Кушніренка.

Кушніренко Андрій Миколайович народився 17 жовтня 1933 року в с. Великі Загайці Шумського району Тернопільської області. Освіту здобував на Тернопільщині у Велико-Загайцівській семирічній школі, Кременецькій загальноосвітній середній школі №3, на 6-місячних курсах диригентів хору, що діяли при Львівському культурно-освітньому училищі (1954), Львівському музично-педагогічному училищі імені Ф. Колесси.

У 1962 році закінчив з відзнакою Львівську державну консерваторію ім. М. Лисенка (диригентсько-хоровий факультет), де пройшов своєрідну диригентську школу видатного диригента і композитора проф. М.Ф. Колесси, навчаючись у його учня – доцента, кандидата мистецтвознавчих наук М.М. Антківа. Теоретичні дисципліни вивчав у професорів С.П. Людкевича, А.Й. Кос-Анатольського, А.В. Солтиса, Р.А. Сімовича, О.С. Теплицького і відомого фольклориста-музикознавця В.Л. Гошовського.

У своїй композиторській творчості А.Кушніренко наслідує і розвиває професійні традиції хорового мистецтва С. Людкевича, М. Леонтовича, М. Вериківського, П. Козицького та інших. У 1997 році він став першим професійним композитором Буковини в незалежній Україні.

У творчому напрацюванні А. Кушніренка – кантата «Молюсь за тебе, Україно» на власні слова для мішаного хору, соліста-баритона і симфонічного оркестру; «Дума про Сагайдачного» – на власні слова; музика до героїко-романтичної драми за п'єсою С. Снігура «Полум'я», а також ряд пісень для хору і солістів, серед яких: «Любіть Україну» на вірші В. Сосюри, «Україно, любов моя» і прославлений кант «У вінок Федьковичу» на вірші М. Ткача, «Ранок Верховини» – сл. В. Колодія, «У космосі Україна» – сл. Т. Севернюк (присвячена українському космонавтові Л. Каденюку), «Зореслава» і «Я щаслива зроду» – сл. І. Кутеня, «Запалали очі зорями» - сл. М.Бакая, «Мир

народам» і солоспіву «Хотіла б я піснею стати» сл. Лесі Українки, «Очі – то вікна душі» - сл. В.Симоненка; вокально-хореографічні композиції: «Щедрий вечір, добрий вечір», «Весна красна», «Обжинки»; інструментальні твори: «Балада» для двох скрипок і фортепіано, «Експромт» для фортепіано, «Буковинська сюїта» для симфонічного оркестру та інші.

Андрієм Кушніренком записано понад 1000 українських народних пісень та інструментальних мелодій, більше 100 з них оброблено для хору і оркестру, як зокрема: «Заповіт», «Садок вишневий коло хати» на сл. Т.Г.Шевченка, «Чом, земле моя», «Ой, у лузі червона калина», «Подоряночка», «На камені стою», «Глибока кирниця». Написана музика до танців: «Буковинський аркан», «Метелиця», хоровод «Червона калина», що увійшли до репертуару Державного заслуженого академічного Буковинського ансамблю пісні і танцю України та інших художніх колективів, таких як Державна академічна капела «Думка», чоловіча хорова капела ім. Л.Ревуцького, Закарпатський народний хор «Трембіта».

Своєю творчою діяльністю А.М. Кушніренко збагатив скарбницю української культури самобутніми обробками народних пісень та оригінальними різножанровими музичними творами. Він невтомний пропагандист сучасної української вокально-хорової, інструментальної музики, класичної спадщини та народної творчості.

Усю свою творчу діяльність як голова Обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки, композитор, фольклорист, диригент, педагог і громадський діяч А.М. Кушніренко спрямовував на національне відродження і розвиток української музичної культури й освіти Буковини та всієї України.

Творча співпраця з Маестро

Піднімаючись сходами філармонії, я усвідомлював відчуттям невідворотніх змін у житті, які бентежили свідомість і душу. Він сидів у своєму робочому кабінеті. Синьо-блакитний велюровий костюм, небесного кольору, очі, і допитливий дружній погляд залишилися у пам'яті... Багато хто з творчих людей може писати про очі А.М. Кушніренка окремо... Вони були щирими, глибокими, дуже виразними, такими очима можна було розмовляти, вести думку. В них простежувався особливий погляд, притаманний лише творчим людям.

У ті часи Буковинський ансамбль багато часу гастролював по Україні. Андрій Миколайович не просто любив сцену і публічну концертну діяльність, вона додавала йому снаги, творчих сил, надихала на нову творчість. Виступи у великих містах завжди відбувалися під його орудою. Публіка щедро нагороджувала буковинських артистів тривалими оплесками, викликами на «біс», що, звичайно підбадьорювало їх, додавало настрою і натхнення на наступні виступи. Спогади про ці концерти особливі. Маестро віддавав себе сцені повністю, і ми після таких виступів почувалися емоційно спустошеними, але духовно і морально піднесеними.

За три роки праці в Буковинському ансамблі пісні і танцю я встиг попрацювати як концертмейстером оркестру, виконуючи партію першого баяна, так і керівником оркестрової групи. Творча співпраця з Андрієм Миколайовичем розпочалася вже тоді, під час створення нових концертних програм, підбору музичного матеріалу, написання оркестровок. Проте справжня спільна творчість закипіла у 90-х роках, коли Андрій Миколайович запросив мене до праці на кафедрі музики ЧНУ ім. Ю. Федьковича.

Створюючи хорові твори великих форм у супроводі симфонічного оркестру, Андрій Миколайович окреслював своє бачення написаної ним музики, довіряючи мені зробити чи переробити ту чи іншу оркестровку твору. Усе почалося з твору «Любіть Україну» на сл. В. Сосюри, далі була оркестрована хорова поема «Славен Хотин-град» на сл. В. Микитюк, «Під небом України» муз. Є. Козака, сл. Г. Коваль. Частіше ми зустрічалися у робочому кабінеті в філармонії, університету, іноді вдома у маестро. Як правило, у творчому захваті питання часу втрачало свою значимість.

У подальшому Андрій Миколайович уже звертався по допомогу з написання хорових творів і малих форм. Твори «Горить моє серце» на сл. Лесі Українки, «Чобітки мої, чоботи» на сл. М. Ткача, «А літо вже десь на мостах» на сл. М. Ткача. Були і екстрені прохання маестро – зробити оркестровку за день, півтора, наприклад. Я не претендував на дивіденди такого співавторства,

тому у пам'яті окремі твори взагалі не збереглися. Останньою спільною роботою, якій дуже радів автор, була оркестровка «В'язанки українських народних пісень» - досить об'ємного твору, написаного на основі жартівливих пісень. Одного дня з уст Андрія Миколайовича пролунала пропозиція: «Ви для оркестру робили оркестровки, для хору з оркестром теж, тому я вам пропоную замість мене викладати дисципліну «Хорове і ансамблеве аранжування». Вибору не залишалося.

З приємністю згадуються ці творчі моменти тепер, на відстані часу. Як музиканту радісно усвідомлювати, що мав щастя докласти свої творчі зусилля до здійснення тих аранжувань, які втілилися і стали частиною концертного репертуару Заслуженого академічного Буковинського ансамблю пісні і танцю. Щиро дякую долі, завдяки якій наші шляхи перетнулися.

" ,
керівник оркестру народної та інструментальної музики
кафедри музики Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича,
голова Асоціації оркестрового жанру
Чернівецького об'єднання НВМС

Той, хто вмів запалити серця!

Очолити кафедру музики Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, Андрій Миколайович звалив на себе досить важку ношу. До цього часу основним було керівництво нині заслуженим академічним Буковинським ансамблем пісні і танцю Чернівецької обласної філармонії. Проте природно талановитий Андрій Миколайович з великим ентузіазмом організовував наш колектив, ретельно підходив до підбору педагогічних кадрів, завжди досить емоційно та впевнено відстоював інтереси кафедри на всіх рівнях. Ми всі, наша кафедра – його дітище.

Професіонал своєї справи, він наполегливо вимагав такого ж підходу від кожного викладача, чи студента. Завжди викладався на повну силу, досягав високого результату будь-якою ціною. Працював постійно, наполегливо, невтомно, незважаючи на час доби. Пригадую, як, готуючись до участі в всеукраїнському конкурсі, Андрій Миколайович займався з нашим тріо бандуристок, не помічаючи, що година вже досить пізня, і моя п'ятирічна донечка голодна, вже солодко спить на стільчиках у його кабінеті. Він мав сили і натхнення запрацьовуватись, не помічаючи плину часу.

Любив бандуру та бандуристів. У свій час працював з нині Академічною національною чоловічою капелю бандуристів ім. Григорія Майбороди в місті Києві. Завжди йшов на поступки, коли бачив у студентів талант до музики, виконавства в цілому. Пам'ятаю випадок, коли двоє студентів–бандуристів з'явилися на здачу основного інструменту до Андрія Миколайовича пізно ввечері, коли всі викладачі розійшлися вже додому. Та наш професор не відправив їх до наступного дня, зателефонував мені, то й слухали ми їх виконання програми по телефону. Отака-от цікава історія.

Працюючи з колективом, виснажував себе, викладачів і студентів на повну. Головне був результат. Поважав професіоналів своєї справи, завжди підтримував, всіляко допомагав. Був досить уважним до дрібниць, звертав увагу на зовнішній вигляд, настрої студента, викладача.

Рідкісної вдачі був наш митець пан Кушніренко. Одержимий музикою, творчістю, згодом педагогічною діяльністю. Він був тим, хто вмів запалити серця.

" ,
кандидат мистецтвознавства
доцентка кафедри музики
Чернівецького національного
університету ім. Ю. Федьковича

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ

вірші В. Сосюри, муз. А. Кушніренка
аранж. Л. Затуловського, В. Бондаренка

Andantino espressivo

Flute
Oboe
Clarinet in Bb
Bassoon
Horn in F
Horn in F
Trumpet in Bb
Trombone
Bass Trombone
Tuba
Timpani
Side Drum
Cymbals
Marching Bass Drum
Harp
Voice
Choir
Violin I
Violin II
Viola
Violoncello
Contrabass

Andantino espressivo

5

Fl.
Ob.
Cl.
Bsn.
Hn.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Tba.
Timp.
S. D.
Cym.
B. D.
Hp.
Voice
Choir
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

Detailed description: This page of a musical score, numbered 10, contains 20 staves. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horns (Hn.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn.), Baritone Trombone (B. Tbn.), and Tuba (Tba.). The percussion section includes Timpani (Timp.), Snare Drum (S. D.), Cymbals (Cym.), and Bass Drum (B. D.). The keyboard section consists of a grand piano (Hp.). The vocal section includes a solo voice part and a choir part. The string section includes Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The woodwinds and strings play sustained chords and melodic lines, while the percussion instruments provide rhythmic support. The vocal parts are currently silent.

Fl.

Ob.

Cl. *I*
p

Bsn. *I*
p

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp. *mf*

Voice *mf*
Ho

Choir

Vln. I *mf*

Vln. II *mf*

Vla. *mf*

Vc. *mf*

Cb. *mf*

13 **A**

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Trpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hr.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

бiть У - кра - ї - ну, як сон - це, лю - бiть, як

17

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

ei - mep i mpa - eu i eo - ou. B zo -

eo - ou.

mp

div.

div.

21

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hr.

Voice

ои - ну цас - ли - еу і вра - діс - ну мить, лю -

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

Detailed description of the musical score: This page contains a full orchestral score for 14 measures. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horns (Hn.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn., B. Tbn., Tba.), and Timpani (Timp.). The percussion section includes Snare Drum (S. D.), Cymbals (Cym.), and Bass Drum (B. D.). The harp (Hr.) is also present. The vocal parts consist of a solo voice and a choir. The string section includes Violins I and II (Vln. I, Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Ve.), and Contrabass (Cb.). The score is written in a key signature of one flat and a 2/4 time signature. The woodwinds and strings play sustained notes with various articulations, while the voice and choir sing the lyrics. The page number '21' is written at the top left of the first staff.

25

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

бѣть у го - ди - ну не - го - - - ди.

mf
В го -

Detailed description: This is a page of a musical score, page 25. It features a large ensemble of instruments and a vocal line. The instruments listed on the left are Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horns (Hn.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn., B. Tbn., Tba.), Timpani (Timp.), Snare Drum (S. D.), Cymbals (Cym.), Bass Drum (B. D.), Harp (Hp.), Voice, Choir, Violins I (Vln. I), Violins II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The vocal line includes the lyrics "бѣть у го - ди - ну не - го - - - ди." in Cyrillic. The choir part has the lyrics "В го -". A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present in the choir part. The woodwinds (Fl., Cl., Bsn.) play chords in the first three measures, while the strings play sustained notes. The brass instruments (Hn., Tpt., Tbn., B. Tbn., Tba.) are mostly silent. The percussion instruments (Timp., S. D., Cym., B. D.) are also silent. The harp (Hp.) is silent. The vocal line is active throughout the page.

29

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

p

p

p

pizz.

p

p

оу - ну щас - ли - еу і в ра - діс - ну мить, лю -

33

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

mf

mf

arco

div.

mf

бѣтъ у го - ди - ну не - го - ди

Лю -

B stringendo

37

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

mf

Hn. I

mf

Hn. III

mf

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hr.

Voice

бiть у - кра - і - ну і в сні й на я - - су, виш -

Choir

B stringendo

Vln. I

mf

Vln. II

mf

Vla.

mf

Vc.

mf

Cb.

mf

41

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn. *a 2*

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

rall.

rall.

не - бу сво - ю У - кра - ї - - - ну, кра - - -

45

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

су і - і віч - - но жи - еу і но - еу і

Detailed description: This is a page of a musical score, numbered 45. It contains staves for various instruments and a voice part. The instruments listed on the left are Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horns (Hn.), Trumpet (Tpt.), Trombone (Tbn.), Baritone Trombone (B. Tbn.), Tuba (Tba.), Timpani (Timp.), Snare Drum (S. D.), Cymbals (Cym.), Bass Drum (B. D.), Harp (Hp.), Voice, Choir, Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The voice part has lyrics in Cyrillic script: 'су і - і віч - - но жи - еу і но - еу і'. The music features complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, and various rests. The harp part has a long, sweeping line in the final measure. The string parts (Vln. I, Vln. II, Vla., Vc., Cb.) play sustained notes with some movement.

49

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

мо - - - - - еу і - і со - ло - в'ї - - - - - ну.

f
Кра

53

Fl.
Ob.
Cl.
Bsn.
Hn.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Tba.
Timp.
S. D.
Cym.
B. D.
Hp.
Voice
Choir
Vln. I
Vln. II
Vla.
Ve.
Cb.

cy
I - I eiy - no zhu - ey i no - ey i

div.

57

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

мо - ey i i co - ло e' i - ny.

div.

65

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

ди - на од - на про - сто - рі со - лод - ко - му

69

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

ча - ри. Во - на у зир - ках i y

ча - ри. А...

div.

div.

73

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

вер - бах во - на. і в кож - но - му сер - ця у -

Detailed description: This is a page of a musical score, page 27. It features a large ensemble of instruments and a vocal line. The instruments listed on the left are Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horns (Hn.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn., B. Tbn., Tba.), Timpani (Timp.), Snare Drum (S. D.), Cymbals (Cym.), Bass Drum (B. D.), Harp (Hp.), Voice, Choir, Violins I (Vln. I), Violins II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The vocal line includes the lyrics: "вер - бах во - на. і в кож - но - му сер - ця у -". The music is arranged in a standard orchestral layout with staves for each instrument and a grand staff for the harp. The page number 73 is written at the top left.

81

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

вер - бах во - на, i в кож - но - му сер - ця у -

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

59

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hr.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

a 2

II

сні й на я - ву, виш - - не - ву сво - ю У - кра -

93

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

f

mf

A...

і - - - ну, кра - - - су і - і віч - - - но жи -

97

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

101

FL.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hr.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

f

div.

е'ї ну.

Кра су і і віч но жи'

105

Fl.
Ob.
Cl.
Bsn.
Hn.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Tba.
Timp.
S. D.
Cym.
B. D.
Hp.
Voice
Choir
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

ey i no ey i mo ey f f co no

div.

Detailed description: This page of a musical score, numbered 105, features a variety of instruments and a choir. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horns (Hn.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn.), Baritone Trombone (B. Tbn.), and Tuba (Tba.). The percussion section consists of Timpani (Timp.), Snare Drum (S. D.), Cymbals (Cym.), and Bass Drum (B. D.). The keyboard section includes Harp (Hp.). The string section includes Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). A Voice part and a Choir part are also present. The score is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The woodwinds and strings play complex rhythmic patterns, often with slurs and ties. The choir part has lyrics in Italian: "ey i no ey i mo ey f f co no". The strings play sustained chords and moving lines, with the Violin II part marked "div." at the end of the page.

109

FL.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

mf

Ию

Ию

Detailed description: This page of a musical score covers measures 109 to 112. The woodwind section includes Flute (FL.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horns (Hn.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn., B. Tbn.), and Tuba (Tba.). The percussion section includes Timpani (Timp.), Snare Drum (S. D.), Cymbals (Cym.), and Bass Drum (B. D.). The keyboard section features the Harpsichord (Hp.). The vocal section includes a solo Voice part and a Choir part with lyrics in Cyrillic: "е'г - - - - - ну. /ю /ю". The string section includes Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.). The score is in a key with one flat and a 4/4 time signature. Measure 109 starts with a dynamic marking of *mf*. The choir enters in measure 110 with the lyrics "е'г - - - - - ну. /ю /ю".

E 113 **Agitato**

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn. II

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

бiть у ко - хан - ні, в тру ді і бо - ю, як тіс - ню, що

E **Agitato**

Vln. I *mf*

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

118

FL.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hrp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

p

mf

Всім сер - цем лю -

ли - не зо - ре - - - ю. А...

122

FL.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

бать у - кра - і - ну сво - ю і віч - ні ми

div.

div.

div.

126 **F**

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

бу - де - мо з не - ю.

mf Лю - бить У - кра -

F

130

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

II

II

div.

и - ну и в снй на я - су, ши - не - су сво -

134

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hr.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

f

Кра - - су I - I

ю у - кра - I - бу, А...

138

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Му - но - жи - вы и мо - вы

Му - - - вы и -

142

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hr.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Г со - ло - в'ї - ну

Всім сер - цем лю -

poco rall.

146

FL.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

и *блг* *-* *нн* *мн*

блг *у* *кря* *-* *г* *ну* *сво* *-* *ю* *и* *блг* *-* *нн* *мн*

poco rall.

150

FL.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

S. D.

Cym.

B. D.

Hp.

Voice

бу - де - мо з не - ю.

Choir

бу - де - мо з не - ю.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

154

Fl.
Ob.
Cl.
Bsn.
Hn.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Tba.
Timp.
S. D.
Cym.
B. D.
Hp.
Voice
Choir
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

МОЛЮСЬ ЗА ТЕБЕ, УКРАЇНО

ОДНОЧАСТИННА КАНТАТА ДЛЯ СОЛІСТА БАРИТОНА, МІШАНОГО ХОРУ І СИМФОНІЧНОГО ОРКЕСТРУ

слова і музика А. Кушніренка
аранж. Л. Затуловського, В. Бондаренка

Pesante **A**

Flute I, II

Oboe I, II

Clarinet in B \flat I, II

Bassoon I, II

Horn in F I, III

Horn in F II, IV

Trumpet in B \flat I, II

Trumpet in B \flat III

Trombone I, II

Bass Trombone

Tuba

Timpani

Baritone

Choir

Violin I

Violin II

Viola

Violoncello

Contrabass

mp

Бо - же ве - ли - кий, Свя - тий і е - ди - ний,

f *p* *f* *p* *f* *p*

5

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

pp

p

div.

Бо - - - - же, від во - ро - гів бе - ре - жи Ук - ра - і - ну.

9

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Тimp.

Bar.

Bo - - - - - же. Дай, Бо - же, щас - - - - - тя.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

I

p

13 *animato* *rall.*

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Trpt.

Trpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Ve.

Cb.

нас бе - ре - жи від ли - хо - і на - пас - ті,

Дай, Бо - же, шас - тя,

mf

pp

pp

animato

B

17

Fl. -

Ob. -

Cl. *a 2*

Bsn. *a 2*

Hn. *a 2*

Hn. *a 2*

Tpt. -

Tpt. -

Tbn. -

B. Tbn. -

Tba. -

Bar. *pp*

Bo - - же, Бо - же.

Choir *pp* *religioso*

Бо - - же, Бо - же. Бо - же ве ли - кий, Свя - тий і є - ди - ний.

B

Vln. I

Vln. II

Vla. *pp*

Vc. *pp*

Cb. *pp*

21

a 2

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Бо - же, від во - ро - гів бе - ре - жи Ук - ра - ї - ну,
від во - ро - гів бе - ре - жи Ук - ра - ї - ну,

pp

V

V

25

Fl. *a 2*

Ob. *II*

Cl. *a 2*

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn. *I*

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Дай, Бо - же, си - ли нам кож - но - і дни - ни,

Бо - же.

Бо - же.

29

Fl. *poco a poco cresc.*

Ob. *poco a poco cresc.*

Cl. *poco a poco cresc.*

Bsn. *poco a poco cresc.*

Hn. *poco a poco cresc.*

Hn. *poco a poco cresc.*

Tpt. *poco a poco cresc.*

Tpt. *poco a poco cresc.*

Tbn. *poco a poco cresc.*

B. Tbn. *poco a poco cresc.*

Tba. *poco a poco cresc.*

Timp.

Var. *poco a poco cresc.*
дай, Бо - - же, доб - ро - і во - лі пош - ли Ук - ра - і - ні,

Choir
Дай, Бо - - же.

Vln. I *poco a poco cresc.*

Vln. II *poco a poco cresc.*

Vla. *poco a poco cresc.*

Vc. *poco a poco cresc.*

Cb. *poco a poco cresc.*

33

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Бо - - - - - же.

Бо - - - - - же.

34

Fl. *f*

Ob. *f*

Cl. *f*

Bsn. *f*

Hn. *f*

Hn. *f*

Tpt. *f*

Tpt. *f*

Tbn. *f*

B. Tbn. *f*

Tba. *f*

Timp. *f*

Bar. *f*

Choir *f*

Vln. I *f*

Vln. II *f*

Vla. *f*

Vc. *f*

Cb. *f*

а 2

а 2

div.

div.

дай нам шас - - - - - тя, дай нам

37

FL.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

до - - - - лю, дай, дай, Бо - же,

39 *poco rall.* **C** *Andante*

Fl. *f* 1

Ob. *f*

Cl. *f*

Bsn. *f*

Hn. *f*

Hn. *f*

Tpt. *f*

Tpt. *f*

Tbn. *f*

B. Tbn. *f*

Tba. *f*

Timp.

Bar. *f* Мо - лось за те - бе Ук - ра -

Choir *f* нам. А...

Vln. I *poco rall.* **C** *Andante* *f*

Vln. II *f*

Vla. *f*

Vc. *f*

Cb. *f*

41

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

і - - но, віт - чиз - - - но, ма - тін - ко сзя -

мо - лось, а...

43

Fl. *a 2*

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

га. На сві - - - ті ти те - пер е -

а...

div.

div.

45

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Trpt.

Trpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

ди - на, за те - бе я, мо - ло - ся я, о, рід - на Ук - ра -

за те - бе я, мо - ло - ся я, а...

div.

div.

49 **Lento** **D Religioso**

Fl. *3*

Ob. *3*

Cl. *3*

Bsn. *3*

Hn. *3*

Hn. *3*

Tpt. *3*

Tpt. *3*

Tbn. *3*

B. Tbn. *3*

Tba. *3*

Timp. *3*

Bar. *3*

Choir *mp*
Гос - по - ди по - ми - луй.

Vln. I *3* **Lento** **D Religioso**
p

Vln. II *3*

Vla. *3*

Vc. *3*

Cb. *3*

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Гос - по - ди по - ми - луй, Гос - по - ди по - ми - луй, Гос - по - ди по - ми - луй, Гос - по - ди по - ми - луй,

poco rall.

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

61 Andante

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

О, Бо - же, лас - ки дай ло - ди - ні, доб - ми - луй.

Andante

65

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

ра на - ро - ду Ук - ра - і - ни. Дай ми - ру й зна - го - ди, спа - си нас, Гос - по - ди, спа -

69

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Var.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

E

си по - ми - луй нас.

Гос - по - ди, по - ми - луй,

E

f

f

f

f

f

f

3

3

3

3

3

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Гос - по - ди, по - ми - - - луй, Гос - по - ди, по - ми - - -

77

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar. *mf* Бо - же, прос - ти нам про - ви - ни,

Choir луй.

Vln. I *mf*

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

81

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Trpt.

Trpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Var.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

poco a poco cresc.

нам сох - ра - ни Ук - ра - ї - ну на дов - гі лі - та, на дов - гі лі - та, на дов - гі

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

85 **rall.** **F** **Maestoso**

Fl.
Ob.
Cl.
Bsn.
Hn.
Hn.
Tpt.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Tba.
Timp.
Bar.
Choir
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

лі - та, дов - гі лі - та.
Мно - га - я лі - та, лі - та.

72

89

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

f

f

f

f

мно - га - я лі - та. Мно - га - я лі - та, лі - та,

93

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

mf

mf

mf

мно - га - я лі - та. Во здра - ві - є.

97

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

во спа - се - ні - є, мно - га - я - лі -

101

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

та. Во здра - ві - є, во спа - се - ні -

105

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

p

p

p

p

p

с - мно - га - я ли - та, мно - га - я

109

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Hn.

Tpt.

Tpt.

Tbn.

B. Tbn.

Tba.

Timp.

Bar.

Choir

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Mно - - - - га - - я ли - - - -

ли - - га. Мно - - - - га - - я ли - - - -

div.

div.

molto rall.

This page of a musical score covers measures 113 to 116. The instruments and parts included are:

- Flute (Fl.)
- Oboe (Ob.)
- Clarinet (Cl.)
- Bassoon (Bsn.)
- Horn I (Hn.)
- Horn II (Hn.)
- Trumpet I (Tpt.)
- Trumpet II (Tpt.)
- Trombone I (Tbn.)
- Bass Trombone (B. Tbn.)
- Tuba (Tba.)
- Timpani (Timp.)
- Baritone (Bar.)
- Choir
- Violin I (Vln. I)
- Violin II (Vln. II)
- Viola (Vla.)
- Violoncello (Vc.)
- Double Bass (Cb.)

The score features a variety of musical notations, including rests, notes, and dynamic markings. The dynamic marking *ff* (fortissimo) is prominent throughout. The tempo marking *molto rall.* (molto ritardando) is indicated at the top and bottom of the page. The number 113 is written at the beginning of the first staff.

ВЕСЕЛКОВІ ПЕРЕДЗВОНИ

вірші В. Вихруща, муз. А. Кушніренка
аранж. В. Бондаренка

The musical score is arranged in a system of ten staves. The instruments and their parts are as follows:

- Flute:** Melodic line in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Clarinet in B \flat :** Harmonic accompaniment in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Alto Saxophone:** Melodic line in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Trumpet in B \flat :** Melodic line in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Dulcimer:** Harmonic accompaniment in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Banjo:** Harmonic accompaniment in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Piano:** Full piano part with treble and bass clefs, starting with a *mf* dynamic.
- Choir:** Two staves in treble clef, currently silent.
- Accordion 1:** Melodic line in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Accordion 2:** Melodic line in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Accordion 3:** Melodic line in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Violin I:** Melodic line in treble clef, starting with a *mf* dynamic.
- Contrabass:** Melodic line in bass clef, starting with a *mf* dynamic and a *pizz.* (pizzicato) marking.

3 *tr*

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno.

Choir

Accord.

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

tr

Detailed description: This page of a musical score contains 13 staves. The top staff is for Flute (Fl.), starting with a triplet of eighth notes and a trill. The Clarinet (Cl.) staff has a similar triplet. The Alto Saxophone (Alto Sax.) staff features a melodic line with slurs and ties. The Trumpet (Tpt.) staff has a simple melodic line. The Dulcimer (Dulc.) and Banjo (Ban.) staves provide harmonic accompaniment with chords and arpeggios. The Piano (Pno.) staff is a grand staff with complex accompaniment in both hands. The Choir staff is empty. The three Accordion (Accord.) staves play a rhythmic accompaniment. The Violin I (Vln. I) staff has a melodic line, and the Cello (Cb.) staff has a bass line with slurs and ties. The score is in a key with one sharp (F#) and a 3/4 time signature.

5 **A** $\%$

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno. *mp*

Choir *mf*

Accord.

Accord.

Accord.

A $\%$

Vln. I

Cb.

Мрій - ни-ми і чес - ни-ми від ле - ті - ли вес - на-ми мо - ло - ді лі - та
 З го - лу-би-ми кві - та-ми зу-стрі-ча-єм лі - то ми, не страш - ні ро - ки.

9

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno.

Choir

Accord.

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

Дзво - нить ве - чір ро - са-ми, мі - сяць над по - ко - са - ми й ли - па зо - ло - та.
 Хай ме - те ме - те - ли-ця і ту - ма - ни сте - лять-ся на сріб - ло рі - ки.
 Мі - сяць над по - ко - са - ми
 І ту - ма - ни сте - лять-ся

13

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno.

Choir

Accord.

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

mp

mp

mp

mp

mp

mp stringendo

mf

mf

mp stringendo

mp

mp

Пах - не ве - чір м'я - то - ю ле - ле - чат над ха - то - ю при - кри - ва кри - ло.
 Мо - же й до - ля сер - дить - ся та лі - та не вер - нуть - ся, так на - що жа - лі?

f

tr

17 **B**

Fl. *tr*

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc. *mf*

Ban.

Pno. *mp*

Choir *mf*

Accord.

Accord.

Accord.

Vln. I **B**

Cb.

Ся - дем під ка - ли - - но - ю, піс - не - ю - би - ли - но - ю,
 О - сінь зу - стрі - ча - - е - мо, в ви - рій від - лі - та - е - мо,

19

Fl. *tr*

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno. *mp*

Choir
 за - бри - нить се - ло.
 на - че жу - рав - лі.

Accord. *mp*

Accord. *mp*

Accord.

Vln. I

Cb.

1.

21 2 poco rall. .

Fl. *pp*

Cl.

Alto Sax. *pp*

Tpt.

Dulc. *pp*

Ban. *pp*

Pno. *pp*

Choir
ло. лі. на че жу - рав - лі. *pp*

Accord. *pp*

Accord. *pp*

Accord. *pp*

Vln. I *pp*

Cb. *pp*

ПЛИНЕ КАЧА

Буковинська народна пісня

Вок. обр. А. Кушніренка
Инстр. аранж. І. Мокрогуз

Allegretto grazioso

I

II

mf

mf

mf

Glissando

S

A

I

II

Пли-не ка - ча пли-не, _____ пли-не со - ро - ка - та, _____

5

S яж то-бі ка - за-ла, що я не ба - га-та. _____ Яж то-бі ка-за - ла,

A

I

II

11

S шо я не ба - га-та. _____ Гей, _____ ле-жав

A _____ Ти вса-доч - ку лежав, _____

I

II

1.2

15

S
гей, _____ я пше-ни-цю жа-ла, по чім я ся то-бі ми-лий спо-до

A
я пше-ни - цю жа - ла, _____ по чім я ся то - бі ми-лий спо - до -

I

II

20

S
ба - ла, _____ по чім я ся то - бі ми-лий спо - до ба - ла. _____

A
ба - ла, _____ по чім я ся то - бі ми-лий спо - до - ба - ла _____

I

II

25

S

Чи ме-ні так Бог дав, _____ чи рід-на ма - ту - ся. _____ Ме-не хлоп - ці

mf

A

Чи ме-ні так Бог дав, _____ чи рід-на ма-ту-ся? Ме-не хлоп - ці

25

mf

I

25

mf

II

30

S

люб-лять ку - ди по - вер ну - ся, _____ ме-не хлоп - ці люб - лять

f rit.

A

люб-лять ку - ди по - вер - ну - ся, _____

30

f rit.

I

30

f rit.

II

35

S

ку - - ди по - - - вер - ну - ся! _____

a tempo

A

35

a tempo

I

35

a tempo

II

a tempo

a tempo

2 куплет

Ти багацький сину, я бідна дівчина,
 Ти в садочку лежав я в полі робила. /Двічі/

3 куплет

Ти в садочку лежав, я пшеницю жала,
 По чім я ся тобі, милий, сподобала. /Двічі/

4 куплет

Чи по моїй ході, чи по моїй вроді?
 Чи мені так Бог дав дівчині молодій? /Двічі/

5 куплет

Чи мені так Бог дав, чи рідна матуся?
 Мене хлопці люблять куди повернуся. /Двічі/

Я ЩАСЛИВА ЗРОДУ

Муз. А. Кушніренка, вірші І. Кутеня
Аранж. І. Мокрогуз

Allegro

The first system of the musical score consists of five staves. The top staff is a treble clef with a whole rest. The second staff is a treble clef with a melody of eighth notes. The third staff is a treble clef with a melody of eighth notes, marked *mf*. The fourth and fifth staves are a grand staff (treble and bass clefs) with a piano accompaniment of chords and eighth notes.

The second system of the musical score consists of five staves. The top staff is a treble clef with a melody of eighth notes, with the lyrics "Я щас-ли - ва зро - ду," written below it. The second staff is a treble clef with a melody of eighth notes. The third staff is a treble clef with a melody of eighth notes. The fourth and fifth staves are a grand staff (treble and bass clefs) with a piano accompaniment of chords and eighth notes.

ма - ю гар - ну вро - ду, як той ма - ків цвіт.

1. Хлоп-ці за мно - ю бі - жать юр -
 2. Хоч ма - єш ха - ту гро - шей ба -
 3. Бо ти не го - жий, на дідь - ка

бо - ю, шей вче - пив - ся дід.
гато не бу - ду тво - я.
схо - жий, эгинь та про - па - ди.

Варіант 2 к.

Не - хо - ди за мно - ю ді - ду збо - ро - до - ю,
ти за мно - ю з бо - ро - до - ю
там де хо - джу я.
хо - джу я

Варіант 3 к.

Не пі - ду я за те - бе ді - ду
не пі - ду за те - бе
не че - кай, не не жди.

КИЛИМ

муз. А.Кушніренка, вірші І.Кутеня
аранж. І.Мокрогуз

Allegretto

The first system of the musical score consists of five staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The second staff is a treble clef with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature, containing a complex rhythmic accompaniment. The third staff is a treble clef with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature, containing a melodic line. The fourth and fifth staves are a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature, containing a piano accompaniment.

The second system of the musical score consists of five staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature, containing a vocal line with lyrics. The second staff is a treble clef with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature, containing a complex rhythmic accompaniment. The third staff is a treble clef with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature, containing a melodic line. The fourth and fifth staves are a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature, containing a piano accompaniment. Dynamics markings *mf* and *p* are present in the piano part.

По - си - ла - ла ме - не ма - ти

і - ди до - ню ки - лим тка - ти. Як пі - шла я

The first system of the musical score consists of four staves. The top staff is the vocal line, written in a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The lyrics are written below the notes. The second and third staves are for the piano accompaniment, with the right hand in a treble clef and the left hand in a bass clef. The piano part features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, with some chords. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

тка - ти ки - лим тай зу - стрі - ла - ся я зми - лим, тай зу - стрі - ла - ся я зми -

The second system of the musical score continues from the first. It also consists of four staves. The vocal line (top staff) continues with the lyrics. The piano accompaniment (middle and bottom staves) maintains the rhythmic and harmonic structure established in the first system. The system ends with a double bar line and repeat dots.

лим, гей! / лим. / ти, ось так!

p *f* *p* *f*

p *f*

2. Пострічала коло млину,
 Зупинилась на хвилину
 Постояти я не встигла
 Як година пролетіла.

2 р.

3. Дома мати насварила:
 "Де ж ти, доню, забарилась?
 До півночі тебе ждала
 Де ж той килим, що ти ткала?"

2 р.

4. " Ой матусю, моя нене,
 Не хватило ниток в мене.
 А щоб гарний килим мати
 Я ще й завтра піду ткати!"

2 р.

У ВИШНЕВОМУ САДУ

Обробка А. Кушніренка

Ой, у виш-не - во - му са-ду, там со - ло-ве - йко ще - бе-тав, до

5 до-му я про-си-ла - ся, а він ме - не все не пус-кав. До не все не пус-

9 кав. 2.О, ми-лий мій, а я тво-я, пус - ти ме-не зій - шла зо-ря, про -

14 сне-ться ма-тін-ка мо - я бу-де пи - не де бу-ла я. Про - тать де бу-ла

18 я. 3.А ти їй дай та - кий от-віт: "Ди - вись я-ка чу - до - ва ніч, ве -

23 сна і-де кра-су не - се, а тій кра - сі ра - ді - є все. Ве - сна і де лю-бов не -

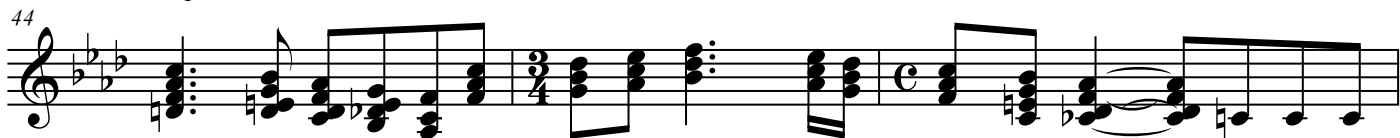
27 се, а тій кра - сі ра - ді - є все". 4.До - ню мо-я, не вто-му річ де

32 ти гу - ля - ла ці-лу ніч, чо - му роз-пле - те - на ко - са і на о-

36 чах бли-стить сльо- за 5. Ко - са роз-пле - те - на то-му, і - і под-ру - га

роз - пле-ла, — і на о - чач бли-стять сльо - за, блис-тять сльо-за, бк-ла лю -

бов, те - пер не - ма. І на о - чач бли - стять сльо - за, — бу - ла лю -

бов те - пер не - - ма.
rit.

НЕ ЗАБУТИ

вірші В. Григорука, муз. А. Кушніренка
аранж. В. Бондаренка

The musical score is arranged in a standard orchestral format with the following parts from top to bottom:

- Flute:** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic and includes a trill (*tr*) in the final measure.
- Clarinet in B \flat :** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.
- Alto Saxophone:** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.
- Trumpet in B \flat (1):** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.
- Trumpet in B \flat (2):** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.
- Dulcimer:** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic and ends with a mezzo-piano (*mp*) dynamic.
- Bandura:** Treble clef, 2/4 time. Remains silent throughout the piece.
- Piano:** Grand staff (treble and bass clefs), 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic and changes to mezzo-forte (*mf*) in the third measure.
- Voice:** Treble clef, 2/4 time. Remains silent throughout the piece.
- Choir:** Treble clef, 2/4 time. Remains silent throughout the piece.
- Accordion (1):** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.
- Accordion (2):** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.
- Violin I:** Treble clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.
- Contrabass:** Bass clef, 2/4 time. Starts with a forte (*f*) dynamic.

5 **A**

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno. *mp*

Voice *mf solo*

Choir *mf*

Accord. *mp*

Accord. *mp*

Vln. I **A**

Cb. *mp*

Не за-бу-ти ме-ні ве-сел-ко-вих Кар-пат, не за-бу-ти піс-ні си-ньо-о-ких дів-чат.
 На зру-ні зо-лотій я зко-ха-но-ю йду, всі скар-би у жит-ті я для не-ї знай-ду.
 Ча-рів-ну, ча-рів-ну, як за-мрі-я-ний світ, я ці-лу-ю вес-ну по-між ро-ся-них віт.

Гой я, гей, А... А...

9

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno.

Voice

Choir

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

У Кар - па - тах, да - на, да - на, у Кар - па - тах, гей - я, гой - я,

Гой - я, да - на, гей - я, гой - я!

13

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Tpt.

Dubl.

Ban.

Pno.

Voice

Choir

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

ніж - ним сер - цем роз - кві - та - є дів - чи - нонь - ка мо - я.

А...

17 **B**

Fl. *tr*

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno. *mp*

Voice

Choir *mf*
 у Кар - па - тах, да - на, да - на, да - на, у Кар - па - тах, гей - я, гой - я, —

Accord. *mp*

Accord. *mp*

Vln. I *mf*

Cb. *mp*

21

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno.

1. 2.

mp

ниж - ним сер - цем роз - кі - та - є дів - чи - нонь - ка мо - я.

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

25 3.

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Tpt.

Dulc.

Ban.

Pno.

Voice

Choir

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

mp

p

Dm

p

p

p

p

div - чи - нонь - ка мо - я. Гей,

div - чи - нонь - ка мо - я.

29 *poco rall.*

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Tpt.

Dule.

Ban.

Pno.

Voice

Choir

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

mf

mf

mf

pizz.

zeü!

Γεü!

МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ

аранж. А. Кушніренка
В. Бондаренка

Vivace

The score is for a piece in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'Vivace'. The instruments and their parts are as follows:

- Flute:** Features melodic lines with trills (tr) and grace notes.
- Clarinet in B♭:** Provides harmonic support with chords and melodic fragments.
- Alto Saxophone:** Plays a rhythmic, eighth-note pattern.
- Trumpet in B♭:** Plays a simple harmonic accompaniment.
- Dulcimer:** Plays a rhythmic accompaniment with a specific melodic line.
- Tenor Solo:** The staff is empty, indicating a soloist is not present.
- Accordion (two parts):** Both parts play a rhythmic accompaniment with a specific melodic line.
- Violin I:** Provides harmonic support with chords.
- Contrabass:** Plays a rhythmic accompaniment with a specific melodic line.

Lyrics: C - G - D - G - C -

6 A

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

G - Am- D G G

Мав я раз дів - чи - нонь-ку

11

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

tr

D G G G D

че-пур-нень - ку, лю-бу ще-бе - ту - шеч-ку ру-м'я-нень -

16

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

G - - C - G - D - G - - C -

ку. Гей, гей, га! У - ха - ха! Дів - чи - но,

22 B

Fl. *tr*

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc. G - D - G - G G

T. Solo
риб - чи - но мо - ло - да. По - си - лав я ста - рос - ти

Accord.

Accord.

B

Vln. I

Cb.

27

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

D G G G D

у не - ді - лю, ду - мав, по - гу - ля - є - мо на ве - сіл -

32 3a II p.

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt. 3a II p.

Dulc. G - - C G D G - -

T. Solo

лю. Гей, гей, га! У - ха - ха!

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

37

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

1. tr

2. tr

C

C G D G G - G

Дів - чи - но, риб - чи - но мо - ло - да. да. Ма-ли по - вер

1.

2.

C

43 **poco rall.**

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

ну - ти - ся з руш - ни - ка - ми, а - ле по - вер - ну - ли - ся

G D G G

poco rall.

48 **Largo** *tr* *rit.* **Vivace** *tr*

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt. **За II р.**

Dulc. **D G - - C G D G - -**

T. Solo
з гар - бу - за - ми. Гей, гей, га! У - ха - ха!

Accord.

Accord.

Vln. I **Largo rit. Vivace**

Cb.

54 D

Fl. *tr* *tr* 1. *tr* 2. *tr*

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc. C G D G G - G

T. Solo
 8 Дів - чи - но, риб - чи - но мо - ло - да. да. Всьо-му су-про

Accord.

Accord.

Vln. I 1. 2. D

Cb.

60

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

tr

G D G G G D

ти - вив-ся бать-ко рід - ний, бо во-на ба - га - та-я, а я бід -

66

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Трт.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

За II p.

За II p.

G - - C - G - D - G - -

ний. Гей, гей, га! У - ха - ха!

Andante

E

71

Fl. *tr* *tr* 1. *tr* 2. *tr*

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc. C - G - D - G - G - G

T. Solo
8 Дів - чи - но, риб - чи - но мо - ло - да. да. Ду - мав я вто -

Accord.

Accord.

Andante

E

Vln. I 1. 2.

Cb.

77 *poco accel.* **Vivace**

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

G D G G G

пи - ти - ся з то - ї з ло с - ті, та во - да хо - лод - на - я

82 3а II p.

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

ло-мечь кос - ті. Гей, гей, га! У - ха -

87

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

G - - C G D - G -

ха! Дів - чи - но, риб - чи - но мо - ло - да.

92 *molto rall. tr* **Vivo** *tr* *tr* *tr*

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Tpt.

Dulc.

T. Solo

Accord.

Accord.

Vln. I

Cb.

D D G G Am D G G

мо - ло - да.

Методичні рекомендації

Музична фактура творів знаходиться у безпосередній залежності від художньо-образного змісту та ідейного задуму автора. При аранжуванні творів у супроводі симфонічного оркестру враховувались пропозиції автора, його бачення загальної цілісності монументального звучання, взаємодії оркестрових груп, сольних інструментів та їх підпорядкування літературному сюжету. Такі аранжувальні засоби, як музичний інструментарій, покликані до втілення авторських думок і пов'язані з реалізацією художньої стратегії та масштабністю її задуму.

При виборі творів для опрацювання й опанування навичок з дисциплін «Інструментальне аранжування», «Читка партитур», «Оркестрове диригування», «Оркестровий та ансамблевий клас» (та інших) із числа запропонованих партитур доречно керуватися принципом, за яким формується наповнення навчальних підручників: засвоєння початкового матеріалу з подальшим його ускладненням. При опануванні дисциплін, пов'язаних з інструментознавством, на прикладі творів посібника рекомендується відстежувати, аналізувати застосування музичних інструментів як музичної палітри, що служить інструментарієм для реалізації різноманітних тембральних забарвлень на теситурному рівні, при взаємодії інструментів у групах, поміж собою й окремо.

При виборі складного матеріалу до виконання або відтворення (наприклад, при читанні партитур) рекомендується опановувати навички опрацювання музичного звучання способом гри на інструменті фортепіано нотного тексту окремих інструментів чи груп, у якому закладається до виконання завдання з поєднанням одночасного читання різноманітних музичних ключів (скрипкового, басового, альтового, тенорового), строїв інструментів (звичайних і транспонуючих), музичної вертикалі (унісонної, інтервальної, октавної), що містить у собі варіанти фактурного супроводу (мелодичні, ритмічні фігурації, акорди, контрапункти, підголоски) та інше. При опрацюванні вмінь з оркестрового диригування рекомендується опановувати окремими навичками роботи з оркестровими, вокально-інструментальними, інструментальними, сольними групами й окремими інструментами, вокальними голосами партитури.

«*Любіть Україну*» належить до жанру патріотичних творів, написаний на вірші В.Сосюри для голосу (баритон) у супроводі симфонічного оркестру, який автор ототожнював з жанром поеми. Твір задуманий як монументальний на мішаний потрійний склад оркестру з відповідно ударною групою й арфою. Рекомендовано для аналізу та практики використання сольних духових інструментів, інструментальних груп у взаємодії з оркестровим звучанням. Твір рекомендовано для формування вмінь диригувати великим складом симфонічного оркестру з великою кількістю вступних ауфтактів.

«Молюсь за тебе, Україно» - одночастинна кантата для соліста (баритон), хору у супроводі симфонічного оркестру, класифікована А.Кушніренком як жанр духовної музики, найбільш монументальний твір, написаний автором (слова також) для потрійного складу оркестру. Пропонується використовувати в більшості дисциплін, визначених у рекомендаціях посібника, пов'язаних з навчальним процесом. Корисним буде також аналіз гармонічного руху, оркестрового супроводу, побудови підголосків. Рекомендовано для формування вмінь диригувати великими музичними формами з частими агогічними змінами, складною оркестровою фактурою, що супроводжується ауфтактами різного визначення.

«Веселкові передзвони» - ліричний твір, написаний для жіночого хору, теплого, душевного характеру з відтінком легкого суму за роками, що минають як «осінь золота». Символічна сама назва твору знайшла своє відображення у фортепіанному супроводі клавіру, що імітує звучання дзвіночків як прожитих років. Художньо-зображальний засіб знайшов своє втілення при створенні твору в оркестровому супроводі. Варто звернути увагу на те, що аранжування як різновид композиційної техніки є, у тому числі, і засобом оркестровки, що дозволяє створювати певні тембральні фарби шляхом пошуку їх прозорості або загушення. При створенні будь-якого аранжування цей інструментарій відіграє важливу роль у процесі наближення або віддалення художнього задуму до ідеалу. Диригування мілкими довжинами у супроводі (шістнадцятими, тридцять другими нотами) вимагає особливої уваги при тактуванні.

«Плине кача». Вокальна обробка буковинської народної пісні "Плине кача" є одним з кращих зразків композитора А.Кушніренка. Складність для виконання складає перемінність розміру, синкопованість мелодичної лінії, стакатність голосоведення у крайніх частинах твору. Бандурна партія для ансамблю теж має деякі проблемні моменти виконання, а саме: стакатний штрих супроводу, який є складним і вимагає високої технічної підготовки виконавця-бандуриста. Середня частина вокального твору вирізняється легатністю та вимагає від музиканта відповідного проведення цим штрихом як вокальної партії, так і акомпанементу. Також майстерності виконання вимагає гра арпеджованих акордів у комбінації аплікатури 2, 3, 4, що не є популярною серед виконавців на бандурі.

«Килим». Жартівлива пісня на вірші буковинського поета Івана Кутеня знайшла особливу популярність серед населення краю, стала практично народною. Складність виконання вбачаємо при грі шістнадцятих нот у швидкому темпі, чотиризвучних акордів у третій партії бандур, де точність звуковидобування особливо важлива, оскільки підтримує основний темп і задає характерний окрас акомпанементу. Загалом, у темпових творах проблема технічної майстерності виконавців виходить на перший план і завжди сприяє відтворенню художньо-образної сторони виконання. Також важливо поєднання супроводу з вокальною партією досить складними відповідними штрихами, що загалом сприяє яскравій передачі відповідного художнього образу до слухача.

«Я щаслива зроду». Даний вокальний твір аранжований для ансамблю бандуристів в оригінальній, авторській тональності А.Кушніренка, що складає незначну складність при грі на бандурі (проблема басової партії). Велику технічну проблему вбачаємо у другій партії бандурного супроводу, де шістнадцяті тривалості викладені з 4-го пальця, що вимагає високої професійної підготовки і подеколи, напряду залежить від фізіологічної будови правої руки бандуриста, фізичної розтяжки, довжини четвертого пальця.

Чотиризвучні акорди у третій партії бандур складають проблему виконання, оскільки точність звуковидобування особливо важливо при підтримці швидкого темпу та загального характеру вокального твору. Також потрібно відзначити, що автор музики подає варіативність у голосових партіях трьох куплетів пісні, що додає неабиякого різноманіття у прослуховуванні. Загалом, ця жартівлива пісня І.Кутеня й А.Кушніренка знайшла велику популярність серед населення Буковини та України, стала істинно народною.

«У вишневому саду». А.Кушніренко завжди вирізнявся особливим підходом до обробки народної пісні, а саме до тих, які мають багатокуплетну форму. Дана народна пісня написана автором для чотириголосного вокального жіночого ансамблю (а cappella). П'ятикуплетна форма української народної пісні «У вишневому саду» вимагає від автора вокальної обробки варіативності в голосових партіях, різноманіття гармонічних зворотів, ритмічних ходів, розвитку динамічної лінії тощо. Саме такий музично-виконавський підхід завжди використовував у своїй творчості маестро Андрій Кушніренко, його обробки народних пісень – це шедеври, які завжди будуть хвилювати музичну думку майбутніх виконавців, диригентів, музикантів.

«Не забути Карпат» - твір А.Кушніренка, що належить до жанру інтимної лірики, написаний для соло тенора у супроводі жіночого хору. Заслуговує на увагу вступ, у якому автор намагається наблизити оригінальний твір до характерного музичного фольклорного звучання мелосу Карпатського регіону, використавши гуцульський лад (IV, VII підвищені ступені). Твори, аранжовані на невелику кількість музикантів, можуть бути адаптовані під індивідуальні склади народно-інструментальних груп, що входять до того чи іншого колективу. Наприклад, сопілка завжди може долучитися до виконання будь-якої народно-інструментальної групи шляхом створення на основі партитури індивідуальної партії. Для опрацювання диригентських умінь рекомендовано для засвоєння тактування перемінних розмірів (2/4, 4/4).

«Мав я раз дівчиноньку» належить до жанру українських народних жартівливих пісень. Рукописний варіант автора для голосу (тенор) у супроводі фортепіано узятий за загальну ідею структурної побудови твору (вступ, ритмічний малюнок). Обробки, аранжування українських народних пісень мають містити у собі варіативність розвитку, враховуючи кількість куплетів. Зміна фактури супроводу у подібних композиціях є рекомендованим прийомом розвитку інструментального супроводу. Дана композиція може слугувати для формування певних диригентських умінь, опрацювання навичок акомпанементу, що містить значну кількість відхилень від основного темпу.

Рекомендована література

1. Бондаренко В. В. Твори для оркестру народних інструментів. Вип. 1. Вид. Рута, Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, 2006. 86 с.
2. Бондаренко В. В. Твори для оркестру народних інструментів. Вип. 2. Вид. Рута, Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, 2015. 95 с.
3. Бондаренко В. В. Твори для оркестру народної та інструментальної музики. Вип. 3. Вид. Рута, Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, 2021. 168 с.
4. Вивчення оркестрових інструментів. Методичні рекомендації. [Укл. В.М. Пересунько]. Вінниця : НОВА КНИГА, 2012. 64 с.
5. Виконавське музикознавство: Енциклопедичний довідник. ред.-упор. М.А. Давидов. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.
6. Виннічик М. Еволюція народного інструментарію України ХХ ст. (до проблеми ансамблевого виконавства). *Мистецтвознавчі записки*. Київ: 2007. Вип.12. С. 156–167.
7. Гуральник М. Організація та керівництво народно-інструментальними колективами : навч.-метод. посібник. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2000. Ч. I. 128 с.
8. Дейнега В. М. Оркестровка як різновид інтерпретації. Науковий вісник НМАУ. Музичне виконавство. 2001. № 7. С. 133–142.
9. «Звучать бандури Буковини». Вокальні та інструментальні твори для бандури. [Упорядкув. І. М. Мокрогуз]. Навч.–мет. посібник. Чернівці: Місто, 2014. 132 с.
10. «Звучать бандури Буковини» Вип. 2. Вокальні та інструментальні твори для бандури. [Упорядкув. І. М. Мокрогуз]. Навч.–мет. посібник. Чернівці: Місто, 2018. 136 с.
11. «І зазвучать бандури струни». Вокальні твори у супроводі ансамблю бандуристів, аранжування. [Упорядк. І.М. Мокрогуз]. Чернівці : Місто, 2006. 68с.
12. Ільченко О. Методичні рекомендації роботи з самодіяльним оркестром народних інструментів. Київ, 2006.
13. Ільченко О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності [Текст] : Монографія. Київський ін-т культури. Київ: КДК, 1994. 116с.
14. «Інструментознавство». Навчально-методичний посібник / укл. І. М. Мокрогуз. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 84с.
15. Кучерук В. Ф. Грає оркестр українських народних інструментів : навч.-метод. посібник. ВДУ імені Лесі Українки. Луцьк, 2015. 258 с.
16. Кучерук В. Ф. Оркестровий клас: навч. посібник; ВДУ імені Лесі Українки. Луцьк, 2010. 30 с.
17. Кушніренко А. Веселкові передзвони : вокально-хорові твори. Київ : Музична Україна, 2003. 230 с.
18. Кушніренко А.М. Співаночки мої любі. Авт. зб. вокально-хорових творів. [заг. ред. та муз. упорядкування А. М. Кушніренка]. Чернівці :Чернівецький нац. ун-т, 2011. 180 с.
19. Кушніренко А.М. Тобі співаю, Україно! Авторський збірник вокально-хорових творів [заг. редакція та муз. упорядкування Андрія Миколайовича Кушніренка]. Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2009. 184 с.
20. Мандзюк Л. Жіноче тріо бандуристок як національно-мистецький феномен. Українська культура В. 14. Київ, 2008.С. 50-54.
21. Мандзюк Л. Інтелектуально творчий аспект предмета "Ансамбль" в класі бандури. Наукові записки. Київ, 2006. С. 80-85.

22. Мандзюк Л. Історичні основи виникнення та ствердження ансамблевого виконавства на бандурі. *Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка*. Харків. 2003. С.138-147.
23. Мокрогуз І. Аплікатурні особливості виконавства на традиційних діатонічних інструментах – кобзі, старосвітській бандурі, торбані. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Зб. наук. праць: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. У 2-х т. Вип. 17. Рівне: РДГУ, 2011. Т.1. С. 210-215.
24. Мокрогуз І., Бондаренко В., Осипенко Я. Народно-інструментальне мистецтво Буковини: історія та традиції. Науковий журнал «Молодий вчений», 2021. № 5 (93) травень. С. 271-275.
25. Мокрогуз І. Сучасне інструментально-оркестрове мистецтво буковинського краю. *Міжнародна науково-практична конференція «Сучасне слово про мистецтво: наука і критика»*. Харків : національний університет мистецтв, 2023. Вип. 31. С. 49-64.
26. Олексюк О.М. Методика викладання гри на народних інструментах: навч. посіб. Київ : ДАККіМ, 2004. 135 с.
27. Пасічняк Л.М. Академічне народно-інструментальне ансамблеве мистецтво України ХХ ст.: історико-виконавський аспект: дис.. канд. мист.: 17.00.03 / Львів. нац. муз. акад. імені М.В. Лисенка. Львів, 2007. 178 с.
28. Пляченко Т. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : [монографія]. Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2010. 428 с.
29. Самітов В. З. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної майстерності: монографія. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2011. 272 с.
30. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика : монографія. Київ, 2007. 235 с.
31. Сідлецька Т. І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 184 с.
32. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового-виконавства України. Ч. І. Вінниця: ВНТУ, 2011. 122 с.
33. Терлецький М. Методика роботи з духовим оркестром. Рівне : Перспектива, 2010. 123 с.
34. Хащеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256с.
35. Черкаський Л. М. Класифікація музичних інструментів. Рівне, «Перспектива», 2007. 94с.
36. Черкаський Л. М. Поняття про музичне інструментознавство. Рівне : Перспектива, 2014. 132 с.
37. Черкаський Л. М. Основи українського інструментознавства. Рівне : Перспектива, 2015. 176 с.
38. Черноіваненко А.Д. До питання про етнос музичного інструменталізму. [упоряд. У. Граб, О. Козаренко, Н. Сиротинська]. Львів, 2014. С. 220–228.
39. Шевченко М. Методика роботи з ансамблем бандуристів. Івано-Франківськ: Плай, 2003. 56 с.
40. Шеметов П. Школа концертно-диригентського мистецтва. Київ. 2004. 96 с.

Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
	Зміст завдань для самостійної роботи до обов'язкового навчального компонента «Оркестровий та ансамблевий клас»
1.	Опрацювати теоретичний та музичний матеріал щодо струнної групи народних інструментів.
2.	Проаналізувати аудіо та відеоматеріали духової, ударної груп музичних інструментів
3.	Дослідити науково-методичну літературу з педагогічної етики та принципів комунікативної поведінки.
4.	Опрацювати методичну літературу з упровадження репетиційного режиму у творчих музичних колективах.
5.	Опрацювати науково-методичну літературу про принципи звукоутворення на класичних музичних інструментах.
6.	Опрацювати динамічний план, штрихи, художньо-образний зміст музичної форми виконуваних творів.
7.	Опрацювати науково-методичну літературу, посібники з інструментального-ансамблевого музикування.
8.	Опрацювати літературу з історії, теорії, практики музичного виконавства.
9.	Підготувати музично-теоретичний аналіз двох різнохарактерних творів для оркестру народних інструментів.
10.	Відпрацювати концертну поведінку та сценічну витримку.
	Зміст завдань для самостійної роботи до вибіркового навчального компонента «Оркестрове диригування»
1.	Опрацювання науково-педагогічної літератури з практики диригування музичними колективами.
2.	Повторення вправ і прийомів, які закріплюють отримані навички з техніки диригування та зміцнення диригентського апарату.

3.	Виконання уривків інструментальної музики, які потребують застосування різноманітної техніки диригування та засобів музичної виразності.
4.	Закріплення музичного матеріалу, який вивчається на заняттях з викладачем, шляхом прослуховування аудіо- та відеозаписів.
5.	Складання власної системи самостійних занять на основі вивчення практичних порад відомих диригентів і музикантів.
6.	Опрацювати позиційні положення рук при диригуванні.
7.	Опрацювати чистоту інтонування музичного матеріалу.
8.	Опрацювати ритмічний малюнок. Робота над складними розмірами.
9.	Опрацювати технічні елементи оркестрового диригування.
10.	Опрацювати виконавські штрихи музичних творів.
	Зміст завдань для самостійної роботи до вибіркового навчального компонента «Інструментальне аранжування»
1.	Опрацювати науково–методичної літератури, посібників з інструментального-ансамблевого, інструментального аранжування.
2.	Опрацювати і засвоїти правила інструментального аранжування.
3.	Опрацювати інструментальні партії аранжованих творів.
4.	Опрацювання динамічного плану, гнучкого звуковедення в партитурі.
5.	Опрацювання інтонаційних, артикуляційних елементів, способів звукоутворення на інструментах.
6.	Опрацювати музичну форму в цілому.
7.	Опрацювати художньо-образну тематику аранжованих оркестрових творів.
8.	Опрацювання музичних ключів, тембральних ті технічних можливостей інструментів (сольна, інструментально-ансамблева, оркестрова гра), музичних строїв (темперованих, транспонуючих).
9.	Опрацювати відеоматеріали, фонограми з інструментально-ансамблевого, оркестрового виконавства.
10.	Опрацювати літературу з історії та теорії виконавства.

Навчальне видання

АНДРІЙ КУШНІРЕНКО.

**ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ.
ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ТВОРИ**

Навчально-методичний посібник

Упорядники:

В.В. Бондаренко, І.М. Мокрогуз

Відповідальний за випуск – ***В.А. Лісовий***

Літературний редактор – ***О.В. Лукул***

Технічна редакторка – ***А.В. Цвіра***

Підписано до друку 26.10.2023. Формат 60x84/8.

Електронне видання. Умов.-друк. арк. 20,3.

Обл.-вид. арк. 21,8. Зам. Н-075.

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.

